

**SAHİBİ VE YAZI İŞLERİ
MÜDÜRÜ :**

**TÜRKİYE İSLAM ENSTİTÜLERİ
TALEBE FEDERASYONU ADINA
GENEL BAŞKAN**

Cahid BALTACI

İDARE MÜDÜRÜ :

İSMAİL L. ÇAKAN

BU SAYIDA

SELÂM (KURBAN)	İSLÂM MEDENİYETİ
ALLAHA İMAN	Ebul-A'lâ EL MEVDÜDİ Ter.: Mehmet AYDIN
GURBETTE BAYRAM (Şiir) ...	Rekin ERTEM
KURBAN VE BAYRAM	İ. Necmeddin NURSACAN
TASAVVUF	Asis. Selçuk ERAYDIN
HZ. PEYGAMBERİN (Şiir) ...	Muhsin İlyas SUBAŞI
EBÛ BEKR EL-KETTÂNÎ ...	Dr. A. Subhi FURAT
TEVFİK FİKRETE REDDİYE (Şiir)	Ahmet AVNİ
DÖNÜŞ	İsmail L. ÇAKAN
ALTIN VE GÜMÜŞ FİATLARI KARŞISINDA, ZEKÂT, SADAKA-İ FITR VE KURBAN'IN EDASI	Ali ŞAFAK
TARİH HASRETİ (Şiir)	Adnan GİZ
İSLÂM MEDENİYETİ	Sırrı ÜÇER
TEHLİL (Şiir)	İsmail SAFA
İSLÂM DİNİ VE İSLÂM ÂLEMİ	Veli ERTAN
ALLAHA İNANANLARLA İNANMAYANLAR ARASINDAKİ FARK	Sabri AKDENİZ
AKADEMİK HÜRRİYET	Nahit DİNÇER
BURSA'DA MÂNÂ (Şiir) ...	Arif EMRE
KIZ MI, OĞLAN MI?	Dr. Asaf ATASEVEN
KAB ZÜHEYR	Süleyman TÛLÛCÛ
İSLÂMÎ TÜRK KÜLTÜRÜ VE BUGÜNKÜ NESİL	Necati BİRİNCİ
DİYANET VE DİN EĞİTİMİ MENSUPLARI TÜKETİM KOOPERATİFİ	Sefer DÖNMEZ
SUALLERE CEVAPLAR	Gazi MERT
AYYAR HAMZA	Hilmi KURTULUŞ
HABERLER	İSLÂM MEDENİYETİ

İDAREHANE

Türkiye İslâm Enstitüleri Talebe Federasyonu Genel Merkezi
Nuruosmaniye Caddesi No: 82/1
Tel. : 22 46 02

CAĞALOĞLU — İSTANBUL

Haberleşme Ve Havale Adresi :
İSLÂM MEDENİYETİ, P.K: 1315

S İ R K E C İ

TEMSİLCİLERİMİZ

Ankara : T.İ.H.O.M.C.F. Genel Başkanı: **Mehmet KARAMAN**
Kayseri: T.İ.E.T.F. İkinci Başkanı : **İ. N. NURSAÇAN**
Konya : T.İ.E.T.F. Mah. İcr. Kom. Başk. : **Ahmet FİDAN**
İzmir : T.İ.E.T.F. Mah. İcr. Kom. Başk. : **Orhan ÇETİN**
Dış Münasebetler : **Mahmut ÖZTÜRK**

TEKNİK KADRO

Sekreter : **Erdoğan ATAĞ** Ressam : **Gürbüz AZAK**
Dizgi ve Baskı : AHMET SAİT MATBAASI — İSTANBUL
Yıl : 1. Sayı : 8
Basıldığı Tarih : 9 Mart 1968

ABONE

Yıllık : 12 sayı, 30. TL.

Altı Aylık : 6 sayı, 15. TL.

Öğrencilere % 20 Tenzilât yapılır.
Yabancı Memleketlere İki katı.

Bir sayısı : 250 Kuruş.

İLÂN TARİFESİ

Dış Kap. : 2 renk 2.500 TL.
Tek renk 2.000 TL.

İç Kapak : 2 renk 1.500 TL.
Tek renk 1.000 TL.

Renkli ilân sahifesi :

Tamamı : 1.200 TL.

1/2 : 750 TL.

1/4 : 400 TL.

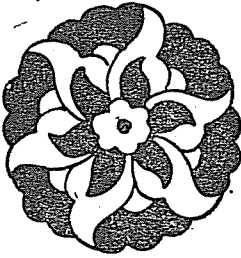
1/8 : 250 TL.

Mecmuamızdaki yazılar me'haz gösterilmeden alınamaz.
Gönderilen yazılar basılsın basılmasın iade edilmez.

Edebiyat

Tevfik Fikret'e
Reddiye «1»

Ahmed AVNİ

«Bana anlatma o râna dini

Hepsini, hepsini yaptım heyhât»

Âferin şâir-i şâh-ı mâna
 İşte bak böyle olur fart-ı zekâ
 Okumuşsun o kitâb-ı gaybı
 Dinlemişsin o itâb-ı gaybı
 Sevk-i cennetle namaz kılmışsın
 Nâr-ı düzahdan ise yılmışsın
 Hakka ücret ile sâcid olmak
 Nefsinin hazzına âbid olmak
 Bu mudur anladığın Kur'an'ı?
 Böyle mi bilmiş idin Rahmân?
 Bu biliş anlayış imân-ı avam
 Ehl-i idrâke bu imân haram
 Bu sebebden bu kitâb-ı pür tâb
 Ediyor her ülü'l-elbâba hitâb
 Sana Kur'an dedi ki ol âgâh
 Yapma Allahla beraber bir ilâh
 Sen ise vehmini Allah yaptın
 Nefs-i mevhûmunu sevdin, tapdın
 Sanma ki doğru bir imân ettin
 Dinini nefesine kurban ettin
 Böyle imân beğenilmez elbet
 Getirir âdeme bir gün nekbet
 Böyle din tutma mukallitlikdir
 Müteşebbisleri hep hâlikdir
 Çünkü bir püfle esası yıkılır
 Bu soğuk tapmadan elbet bıkılır
 Başka bir şeydir o imân-ı yakın
 Edemez kimse ona şek telkin

(1) Muhterem Mahir İZ hocamızın geçen yazısında zikri geçen Tevfik Fikret'in M. Âkife verdiği cevaba Mesnevî şârihi A. Avnî Bey tarafından yazılan reddiyedir. Şimdiye kadar hiç bir yerde neşredilmeyen bu reddiye, ilk olarak mecmuamız tarafından neşredilmektedir.

Sen de vehminden usandım bıktım
Bu sebebden ki o dinden çıktın
Yıktın amma yerine hak mı kodun
Ne gezer gitti odun, geldi odun!

«Bilmeden, görmeden imân ettim

.....
Kandığın şeylere hep kanmuştım

Bu ne söz ey mütefekkir üstâd
Görünür anda meâni-i tezat
Bil ki ahyâradır ancak imân
Kuvvet ü za'f ile mevsuf bir şân
Görülen şeye ne hâcet imân
İster inkâr et onu, ister inan
O, odur sıdk-ı vücûdu zâhir
O görüş şekk ü zününü kâhir
Bilmeden, görmeden imân etmek
Bu esaslarla döner çerh-i felek
Gayba imânla nizâm-ı âlem
Gayba imânla yaşar bir âdem
Meselâ tâcir olan bir insan
Gayba imânla açar bir dükkân
Çünkü gâibdeki ribha imân
Etti, elbet çalışır pây zenân
Var kıyas et bunu hepsi böyle
Sözü artık düşünüb de söyle
İşitirsen haberi bir kavli
Sıdkâ da kizbe de mümkün hamli
Göz görünce gider imân artık
Sıdkâ, ya kizbe gelir bir varlık
İşte Kur'an da haberdır üstâd
Sıdkına hangi görüş verdi fesâd
Sana Kur'an dedi ki Allah var
Bu avâlim hep o Allah'la yaşar
Zâhir u bâtın u evvel âhir
Âkilin çeşmine günden bâhir
Zât-ı pâki bütün eşyâyı muhit
Öyle kayyûm-i cihâd ki o latif
Ondan evvel bütün eşyâsı kesif
Ne görüb bunları tekzib ettin
Neyle sen cânib-i küfre gittin
Fen mi? fen âkili idlâl etmez
Bu esâsâtı o ihlâl etmez
İftira bu hezeyanlar fenne
Bilir erbâb-ı ferâset fen ne?
Müslümanlık fen ile tev'emdir
Dahleden fenne, o bir sersemdir
Kişi olmaz ise sâhib temyiz
Ne okursa okusun şûr-engiz
Hangi bir fen dedi ki cüz külden
Efdal u ekmel olurmüş bazen
Böyle hükmetti fakat maddiyyûn
Çünkü temyizi harâb etti zünûn
Biri ferzend-i fûnûn didesine
Böyle sormuş ki şu avcumdaki ne?
Delikanlı kalemi almış ele
Dalmış endişe-i cifr ü remele
Demiş o gizlediğin şey benden
Sarıdır, ortası boştur ma'den
Pederi beht ile sormuş o nedir
Böyle bir şey ne olur hükmünü vîr
Humku biçâreyi etmiş mecbûr
Bilbedâhe deyivermiş kalbur
O zavallı peder etmiş feryâd
Vasfın âlâ idi, hükmün berbâd
Nereye gitti o temyiz a çocuk

Sadır oldu doluluktan boşluk
Neye sen bilmedin ey fenn dide
Koca kalbur sığamaz keff-i yede.

«Sevdim Allah'ı da peygamberi de

.....
Başka yoldan varılmış hakka»

Sevdiğin nefsin imiş ey üstâd
Vehmin etmiş sana hâlik icâd
Hakk u peygamberi hep önde durur
Hotperestâne kavi sille vurur
Hak u peygamberini bilse idin
Hakka isâl edecekti seni din
Lâkin evhâmına taptın cidden
Böyle boşluklara düştün birden
Boşluğu şimdi hakikat sandın
Âteş-i vehmine tekrar yandın
Çıkmadın, esfele indin yerden
Atdan indin, eşeğe bindin sen.

«Saydığım hârikalar, mu'cizeler

.....
Putunu kendi yapar, kendi tapar»

Enbiyâ eyledi hakka dâvet
Humakâ dâvete etti hiddet
Ukalâ dinledi tâbi oldu
Nûr-i hak akl ile lâmi' oldu
Bazısı çıktı içinden dedi yok
Benzeyenleri içimizden sana çok
Görelim farkını tâbi olalım
Sözünün sıdkına kâni' olalım
Dedi peygamber, alın işte kelâm
Akla tatbik ediniz, var mı hatâm?
Dediler: «söz bize kâfi gelmez,
Söz bizim zihnimizi hiç çelmez»
İsteriz hârîka görmek senden
Bu nübüvvet bize olsun rûşen
Ukalâ etmedi bunda ısrar
Gördüler çünkü sözü mânidâr
Ancak ahmakları kandırmak için
Enbiyâ mu'cize gösterdi o gün
O kemalâtı bu günkü humakâ
Sandılar hep birer efsûn-i zekâ
O havârik değil efsûn-i beşer
Verdi ferdâya da burhân u eser
Meselâ mu'cize-i şakk-ı kamer
Oldu Hind ehline de hayret-ber
İngiliz gayreti bir asır evvel
Hind'de bulmuştu acib bir heykel
Onda şöyle bir ibare mevzu'
«Sene-i şakk-ı kamerde masnu»
İnşikâk-ı kameri hind ehli
Görerek hep buna şaşmış belli
Mu'cizat ehlinin işte yârım
İngilizler açıyor sırlarını
Dinine hizmet ederken âğyâr
Yıkıyorsun onu sen câhil yâr!
Hangi bir mu'cize oldu bâtil
O senin fennin ile ey âtıl!
Birinin yaptığını yap görelim
Görelim onları kimmiş, sen kim!
Kendini satmadı onlar asla
Sattılar ma'rifet-i nûr-i Hudâ
Beşeri etmedi onlar idlâl
Onlara tâbi olan buldu kemâl
Onların maksadını ârif olan

Putunu kırdı bütün gizli, iyân
Gizli put ,vehm-i hayâlâtındır
İ'tikadât-ı muhalâtındır
Sana hep kendi hayâlin hâkim
Deme ben Rabb tanımam bî bâkim
Sana her lâhzada bin put icâd
Ederek taptırır ey kör üstâd
Sen de ma'bûdunu yaptın, taptın
Zannedersin yeni bir şey yaptın
Gâfilin bunca dalâletleri var
Putunu kendi kırar, kendi yapar!
Muğfil u muğfel olan bak kimdir
Çeşm-i insafda kim mücrimdir?
Bu ona benzedi ey nâ binâ
Mesnevisinde dedi Mevlânâ:
Dört kişi şöyle namaza durmuş
Şu suali birisi kondurmuş
Kılarız biz bu namazı amma
Girdi mi vakti namazın acabâ?
Birisi sus demiş ey yâr-ı vefâ
Namazı bozdu kelâm-ı dünyâ
Yâr-ı sâlis de demiş ey ihvân
İkinizden de bu hâl oldu iyân
Yâr-ı râbi' demiş Allah'a senâ
Ki namazda beni hıfzetti Hudâ-
Birinini yaptığını yaptı biri
Olmadı kendi işinden haberi
Sen de bunlar gibi yaptın aynen
Bilmedin yaptığını gafletten
Mürde aklın işi hep gaflettir
Dâima hâli onun sekrettir.
Cesedin aklı olunca mürde
Hükm-i hayvana girer her yerde
Cism-i hayvan yular ister elbet
O yularsız bırakılsa, dehşet!
Yuları hayvana hayvan takmaz
O zavallı bu hünerden çakmaz
Ona bir âkil ü dâna ister
Ki o biçareye olsun rehber.
İçlerinde nice gem almaz var
Onlara darbe-i te'dib yarar!
Mürde akla dem-i İsâ lâzım
Zulmete bir yed-i beyzâ lâzım
Nefs-i Firavna âsây-ı Musâ
Çıkarak olmalı bir ejderhâ

-Ara git deyrini, gez Kâ'besini

Acı bir darbe yiyip devrildim-

Sende ey şâir-i yektâ-yı zaman
Arpa tüccarı kadar yok iz'an
Bir avuç arpa gören bir tâcîr
Yığının vasfını farka kâdir
Bir nümüne bu vücudun külden
Dolu mu, boş mu düşünün bir cidden
Görüşün var, bilişin var, var var
Bu hünerler gider icâda kadar.
Sende varken bu kadar vâsıf-ı celîl
Ya niçin kelleni ettin techîl?
Kendinin vâsıfına bak da bâri
Kelleni görme kemâlden âri
Vehmin icâdı evet boşluktur
Boşluğa tapma da serhoşluktur
Aradı Ka'beyi, deyri vehmin
Geride durdu ararken vehmin
Yerde, ya gökte ararken humakâ

Onu kendinde bulur ehl-i zekâ
Çünkü mevcûd-i hakiki dedi: «Biz,
Âdeme şah damarından yakınız»
Ata bindin, at ararsın gâfil,
Dolaşırsın yine câhil câhil!
Bilirim anlamadın sen bu sözü
Kâle sığmaz bu meâninin özü.
Çünkü dostum bu meâni zevki
Vermiyor zevki kelâmın sevki
Bir misâlden bunu telmih edeyim
Mümkünü lâfz ile tavzih edeyim
Bulut olmasa buhârât-ı Hudâ
O letâfetle görünmez ebedâ
Bulutlu hissedemez lâmisemiz
Su olunca ederiz hep temyiz
Su donunca katılıp şekle girer
Eriyip sonra yine asla erer
Evvelâ yoktu buzun eşkâli
Nereden çıktı onun ahvâli
Sifât-ı ârıza-yı zât-ı buhar
Oldu her mertebesinde seyyâr
Sifât-ı ârıza da aslî adem
Bak düşün işte hudûs, işte kîdem.
İşte mevcûd-i hakiki-i latîf
Eyledi kendini böyle teksîf
Bu suver fıskırır ondan dâim
O vücuttur bu nizâma hâkim
Hep onundur bütün evsâf-ı suver
Zannedersin ki suverden bu hüner
Topunun hâlikı bu nûr-i mübîn
Gördü vehmin onu bir vehm-i cebîn
Sen onu madde mi sandın sâde
Bunu bil ki yarı yoldur madde
Akl ü vehm ile bundan fazla
Gidemezsin o hakiki asla
Fen seni madde içinde çevirir
Sonra zulmetler içinde devirir
İşte dostum bu sebebden yandın
Vehmini ayn-ı hakikat sandın.
Sana gösterdi o vehmin biri çok
Doluyu boş, boşu mâli, yarı yok.

-Şimdi bî kayd-ı cinân u nirân

Ben beni bir kayadan fark etmem

Âferin safsata-perdâz üstâd
Yine bir safsata ettin icâd
Evvelâ hilkate hâlık lâzım
Onu nefy etmiş idin üstâdım.
Hâlık olmazsa, nasıl hilkat olur?
Ona tapmak ne büyük gaflet olur.
Sâniyen âbide mâbud ister,
Sen ona yok dedin üstâd-ı hüner.
Bu ibadet kimedir ey şaşkın?
Ne kadar kuvvet-i vehmin taşkın!
Her taraf sence bütün boşluktur
Boşluğa tapma ne serhoşluktur.
Bâde-i vehm ile sermest oldun
İşte ondan bu kadar pest oldun
Türrehât oldu kelâmın böyle
Hiç düşünme hezeyanlar söyle
Sâlisen uymadı fi'lin sözüne
Bu niçin çarpmadı bilmem gözüne?
Sana zangoç denilince lertzân
Hakka, peygambere ettin hezeyân.
O zavallı kaya mâhiyyetle